

20 Σεπτεμβρίου 2020

Στο χοροστάσι του χρόνου

[Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση](#)

[Νικόλαος Ζαχαράκης, Λαογράφος](#)

Το τραγούδι, η μουσική, ο χορός και το γλέντι συνιστούσαν κεντρικές δραστηριότητες της κοινοτικής ζωής σε όλες τις αγροτικές κοινότητες έως πολύ πρόσφατα. Κοινοτικές τελετουργίες και εορτασμοί συνέπιπταν με το αγροτικό ημερολόγιο προκειμένου να μνημονευτούν σημαντικές στιγμές του ατομικού και του συλλογικού βίου.

Στο χοροστάσι του χωριού η κοινότητα μέσα από την συμμετοχή των μελών της στο χορευτικό δρώμενο έσπευδε να ενισχύσει τους όρους συνοχής και συγκρότησης της ιδιαίτερης ταυτότητας της. Σε ένα σκηνικό πλαίσιο που καθοριζόταν από συγκεκριμένους κανόνες και όπου τίποτα δεν ήταν τυχαίο. Ούτε ο τόπος, ούτε τα πρόσωπα. Ο τόπος ιερός, φορτισμένος ιστορικά και πολιτισμικά, λειτουργούσε ως σύμβολο της αίσθησης του κοινού ανήκειν.

Ο λόγος των προσώπων όπως εκφερόταν μέσα από την συμμετοχή στην τελετουργία του χορού, μέσα από κινήσεις και μοτίβα σταθερά αλλά και μέσα από τις εξάρσεις και τις αυθόρμητες εκδηλώσεις, δήλωνε αυτήν ακριβώς την αίσθηση της συνοχής και της συνέχειας με το παρελθόν.

Δηλωτική της αίσθησης της συνέχειας και η κατά φύλο και ηλικία, διάταξη των τελεστών στον κύκλο με τους νεότερους να ακολουθούν τα βήματα των παλαιότερων, αναλαμβάνοντας την ευθύνη ενός δικαιώματος. Εκείνου της διαχείρισης, της διαφύλαξης και της μεταβίβασης της παράδοσης. Από κοντά στους χορευτές και τα όργανα, διαμορφώνοντας μαζί τους μια σχέση άμεση, διαπροσωπική, ντύνοντας με ήχους, τα λόγια, τους σκοπούς και τις αισθήσεις.

Με την πάροδο του χρόνου αρκετά πράγματα άλλαξαν. Οι ήχοι αλλοιώθηκαν, στα χοροστάσια ακούστηκαν σκοποί ξένοι, ρεπερτόρια που ακολουθούσαν ένα συγκεκριμένο τυπικό έξω από τα παραδεδομένα, σχεδόν ομογενοποιημένο. Τα όργανα ανέβηκαν σε πατάρια και εξέδρες, ενίσχυσαν την ακουστική τους με τεχνικά μέσα, καταργώντας την αμεσότητα της επαφής με τον χορευτή. Τα βήματα άρχισαν να λοξοδρομούν από τα χοροστάσια και να πορεύονται προς τη λήθη. Παλιοί σκοποί ξεχάστηκα, μαζί τους και τα λόγια που τα συντηρεί πια ο λόγος των κειμένων και όχι των προσώπων. Φάνηκε για μια στιγμή πως οι δυνάμεις της τοπικότητας δεν θα μπορούσαν να αντισταθούν σε αυτή την τάση ομογενοποίησης και υποβάθμισης.

Ωστόσο τα πράγματα φαίνεται πως παίρνουν άλλη τροπή. Νέοι άνθρωποι οι οποίοι στελεχώνουν τους τοπικούς συλλόγους, στρέφονται ξανά προς το παρελθόν και την παράδοση του τόπου τους, χαράσσουν εκ νέου όρια και επιζητούν την σύνδεση με αυτό, με όρους δημιουργικούς. Αντιλαμβανόμενοι την αξία της παράδοσης ως μέσου ενίσχυσης της συνοχής στο παρόν και όχι προσκόλλησης στο παρελθόν.

<https://bit.ly/35Nt6w9>